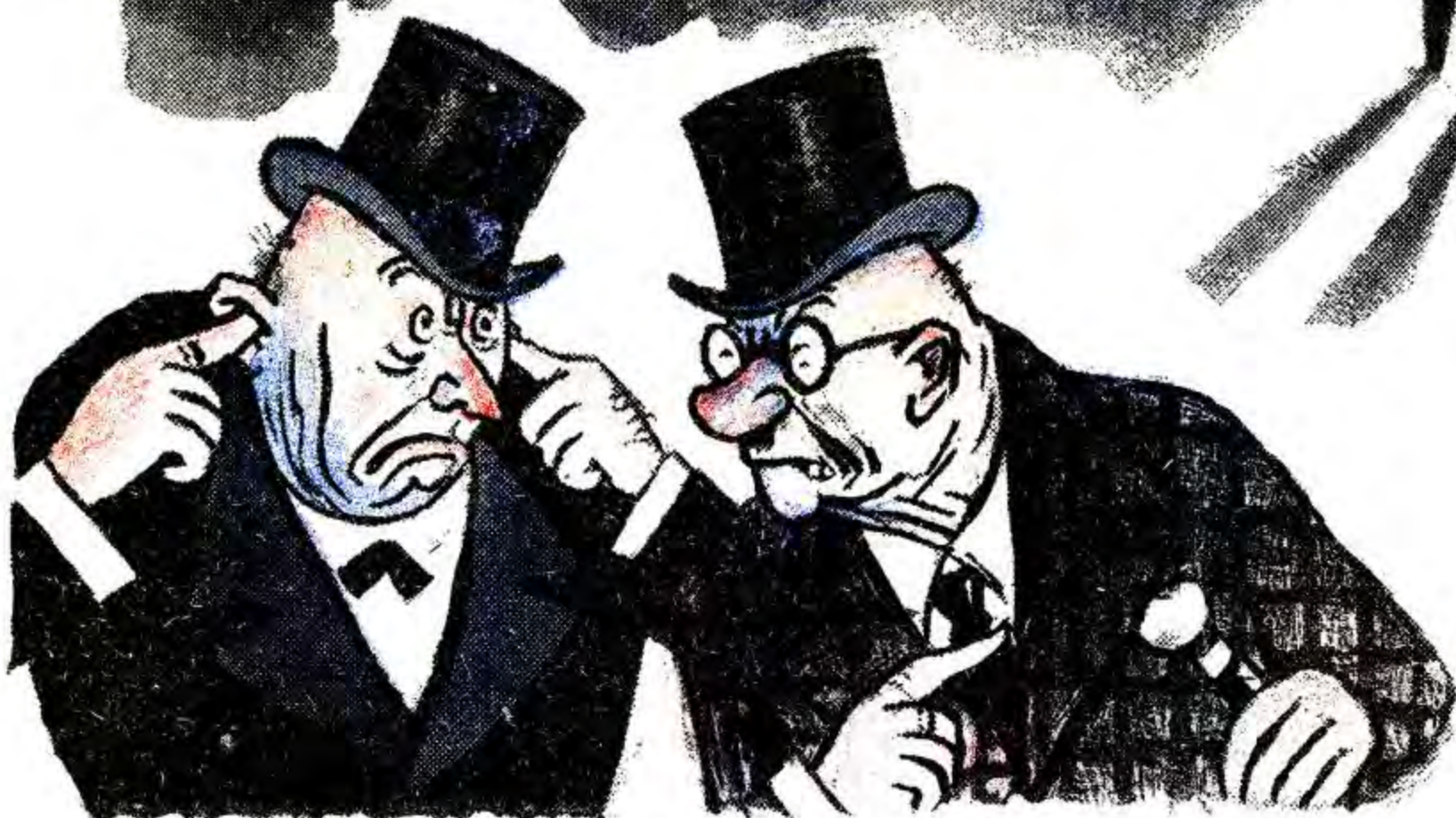

ЦІНА 1 КРБ

перещь

№9 (92) Київ, травень 1946 р.

ГРІМ ПЕРЕМОГИ

— Знову салют?

Малюнок О. Козюренка

ОТАКЕ ПРО НАС СКАЖУТЬ

Ми тільки перші роковини дня Перемоги святкуємо. Молоде, значить, ще свято. Немає ще в нього традицій. А мине якихось п'ятьдесят років і в свята Перемоги з'являться такі чудові традиції, яких жодне наше свято не має... Навіть уявити зараз неможна, як краснво і весело святкуватимуть у нас цей день. Одне тільки можна сказати: і через п'ять, і через десять, і через сто років ми завжди згадуватимем, як у 1945 році зустрічали перший день Перемоги.

Правда, через сто років не ми вже згадуватимемо, а молодята при- ставатимуть до своїх дідів — розкажіть, мовляв, що розказували вам живі свідки того дня. Ой, і в пошані ж будуть такі діди, прямо на розхвот ітнуть! Іх із президії до президії обиратимуть, бурхливими оплесками з оваціями зустрічатимуть. Міцненькими повинні бути оті діди. Це ж не жарт — обслужити не одну й не дві аудиторії. І розказати, і чарку випити та ще й не одну. Теперішній дедушка такої нагрузки не витримає.

Кожного року на цих святах розказуватимуть про салют тієї першої ночі. Ви пам'ятаєте цей салют? Ні, не гарматний, а всенародно-самодіяльний. Від Лук'янівки до Соломенки, від Дарниці до Сталінки — і на вулицях, і в дворах. У Києві й по всій Україні. По всьому Союзу Радянському. Там ракети пускають, там стріляють з пістолетів і мисливської зброї. Через балкони чокаються, за перемогу п'ють, з сусідками цілються. Й, уявіть собі, жодної спенки ревнощів, жодного ревнивого скандалу. Люди до людей з пляшками й чарками йдуть. Двері скрізь настіж.

І до нас прийшли — хто, й зараз не знаю. Дві таких красивих ді- чини й хлопець з ними — студенти видно. Та прямо до мене на шаю: — З перемогою! — та в губи... От поцілувався!

Випили, закусили й пішов я з ними людей вітати. І натрапили ми в одній квартирі на сусідній вулиці на таку картину чуємо з середини стукає хтось: — Одчиніть, люди добрі! — проситься жіночий голос. — Як же, — питаю, — ми відчинимо, коли в нас одминок немає, а у вас, бачу, у дверях дірок для ключів, як у доброму решеті.

— Тоді ламайте двері, бо чоловік замкнув, коли я спала. А тут така подія!..

Коли це біжить чоловік. — Ти мене, — кричить на нього молода жінка, — не любиш!.. Я через тебе проспала перемогу!.. Ти мене осоро- мив перед усім світом!.. Що я розказуватиму нашим дітям?!

— Так у нас ще дітей немає, мила!.. — заспокоює чоловік.

— А хто винен? Хто винен?! — не вгамовується жінка. — Он у людей діти. Люди з дітьми святкують!..

— Опам'ятайся, — злякався чоловік, — ми ж з тобою третій місяць як побралися, звідки ж тим дітям узятися?!

Ми, звичайно, в сміх.

— Даремно, — кажемо, — товаришко, ремствуєте. Діток немає на законних підставах. Їх добра фея в кошику тепер не носить, і під ка- пустяним листям на городі дітки не ростуть... Тут процес складніший... Та не турбуйтеся, ви ще матір'ю-героїнею будете!..

А пригадуєте першу демонстрацію в перший день Перемоги? Пам'ятаєте, як танцювала ціла площа. Тисяч п'ятьдесят танцювало — аж брук угинався?... А пам'ятаєте, як ми качали полковника в шляпі. Він замаскувався від качання (вночі його прямо таки закачали), але один старшина видав його. Впізнав і при людях полковником назвав. Ми спочатку здивувалися — полковник у шляпі й макінтоші! А потім розібралися й качать! А макінтош візьми й розстебнись. На полковнико- вих грудях аж дві зірки Героя блиснуло. Ми тоді його на плечі і вперед. Він і проситься, він і молиться... Ні, кажемо, з наших рук ти вже, друже, не вирвешся. За дві Зірки ти заслужив, щоб ми тебе у такий день на руках носили!..

Так ми того полковника носили аж поки в нас його не відняла сусідня колона. Прямо, скажу вам, не колона, а агресори якісь. У них уже на руках три Герої були, а вони й нашого. Кажуть: — У нас не- має ще двічі Героя! — Ну, й забрали!..

Особливо ж відзначилась у нашій колоні одна така симпатична бабуся. Іде старенька й скаржиться, що в неї ще б повніше свято було, коли б онучок її повернувся з фронту. Ми заспокоюємо її — тепер, мовляв, обов'язково повернеться! А вона своєї. Ви, каже, не знаєте мого онучка. Він такий ніжний, такий тендітний. Сквозняк для нього — просто жах! А на війні скрізь дує. Там треба річки переходити, а він плавать не вміє. Там на Карпати треба дряпатись, а в онучка заднишка. Жаль стало нам бабусиного онучка. На такому сквознячку, як війна, легко й застудитись, особливо ніжному організмові!.. Коли це бачимо наша бабуся, мов помолодшала. Розштовхує народ. «Ой, Колючко, мій Миколочко! — гукає. — Онучечок рідненький!» — та до гвардії лейтенанта-танкіста. Глянули ми на того Колючку-Миколочку, а в нього коса сажинь у плечах, рум'янець на всю щоку, а на грудях повна виставка всіх бойових орденів і медалей. Він чемодан товаришеві (вид- но з вокзалу тільки), а сам бабусю свою на руки... Бувають же такі несподівані зустрічі, та ще в такий день!..

Поставив лейтенант бабусю на землю, а вона до нього; «Застебнися, Колючко, а то вітер — простудися». Він сміється, а гапличок на кітелі застібає. Слух'яний, видно, онучок. А старенька горда така. Підросла навіть. І все навколо поглядає, — от, мовляв, який у мене онук. І об- смикуює його, і порошничку якусь здуває з рукава. «Ти не кашляєш?» — питає.

А вечір 9 травня 1945 року пам'ятаєте? Розлився нгород вулицями, як море — ні пройти, ні проїхати. Тільки острівочки для танцюристів... Варто одному вдарити: «Ех, від Києва до Лубень насіяла конопель!..», як з'являється партнюрша й пішла — «Від Києва до Хорола черевччки попороло!» А там ще пара, ще і ще, і вже вся вулиця дає лиха закаб- лукам... А пісень! А сміху! А привітань! А ракет!..

А оце минув рік, і ми знову зустрічаємо з вами свято Перемоги. Перші роковини!..

Давайте, товариші, заведемо в традицію, щоб кожного року, отак зібравшись, обов'язково розказувати найцікавіші й найдивовижніші

ГОВОРЯТЬ СТІНИ РЕЙХСТАГУ

— Ми прийшли сюди для того, щоб Німеччина до нас не ходила.

(Від Перця: — Тут немає нічого вигаданого. Написи й підпис належать бійцям і офіцерам Червоної Армії, які розписалися на рейхстазі).
Малюнок К. Агніта

історії, які відбувалися цієї неповторної ночі з 8 на 9 травня і в день 9 травня 1945 року. І щоб усі оці оповідання кожної п'ятирічки вихо- дили окремими книжками. От ей-ей, краших, мабуть, і в світі книжок не знайдеться. І залишаться ці книжки про першу ніч і про перший день Перемоги у віках... І читатимуть їх наші онуки, правнуки, прапра- внуки й пра-праправнуки. Читатимуть і казатимуть: — От були в нас прапрапрадіди. Не дарма ж ми тепер так живемо! Не дарма шумує їхня кров у наших жилах!.. А все тому, що вони уміли жити, уміли працювати, уміли й життя своє за волю не шкодувати, і здобули нам оце прекрасне 9 травня далекого й близького 1945 року!

Отаке скажуть про нас наші пра і пра-пра і пра-пра-правнуки!..

Ол. ГРОМОВ.

ЛЮБОВ СЕРЖАНТА БІЛИКА

ВУЗЛИК ДЕКОМУ НА ПАМ'ЯТЬ

Малюнок К. Агніта

В пошані я, хлопці, в заслугі.
Здавалося б щастя — сім кіп.
Так, ні!... Ви подумайте, друзі,
В яку ситуацію вліп!

Всі плани розкрив їй зарані,
Бо серце у мене м'яке.
І хожу тепер, як в тумані..
А діло тут, значить, таке.

Вертався я з орденом «Слава»
Додому, в свій край над Дніпром.
І першою дівчина Клава
Зустріла мене за селом.

Ще ж разом училися в школі/
Тихенька була і проста.
Зустріла у рідному полі,
Неначе царівна ота.

Змахнув я з плеча тоді клунок,
Так ніби скінчив свою путь.
Той перший її поцілунок —
І досі не можу забути.

Та діло тут, друзі, не в цьому,
Хоч все почалось з того дня.
... Добрався я, значить, додому.
Зійшлися сусіди, рідня.

Звичайно, хильнули по-праву.
І тут перебрал я, видать.
— Покличте Петренкову Клаву! —
Почав у батьків вимагати.

І знаю, що хибно підхожу,
А все таки «штурмом» беру:
— Покличте, кажу, бо не можу,
Покличте, бо зараз умру!..

Метнулась за Клавою мати.
(І, звісно, розмови кругом)
Хоч тут мені б серце тримати!
А я тоді встав за столом:

— Так от, кажу, друзі та братця,
Не знав я в боях перепон.

І ось, аж сьогодні, признатися,
Відразу понав «у полон»...

При цьому якась поговорка
Збрела ще мені на язик.
І люди гукнули нам «горька!»
Ну, що тут?.. Цілуйсь... хоч не звик.

Хтось думку подав на похмалі:
«Женить їх отут... Я ніяких!...»
... Відтоді і досі в артілі
Зовуть мене люди «жених».

Влюбився, хожу нежонатий,
І жду все ту радісну мить.
А хто тут із нас винуватий —
І сам генерал не рішить.

Вже рік, як, бува, до світання
Не сплю від душевних тривог,
І все на тім «фронті кохання»
Нема ніяких «перемог».

Забув я і «штурми зненацька»,
Став часто скорятися їй.
Між нами ішов — по-солдатськи:
«Місцевого значення бій».

Обрала за «тактику» Клава —
Той хитрий дівочий підхід:
Сьогодні — хороша, ласкава,
А завтра — холодна, як лід.

Сьогодні виходиш гуляти —
П'янієш від щастя, бува.
А завтра накаже стояти
Од неї — на метр, або два.

— Скажи, ми поженимось, Клаво?
Бо ця невідомість — біда.
Подивиться в очі лукаво
І лагідно вимовить: «Да!»

Вертаюся радісний знову.
Аж легше на серці мені.
А завтра почну цю розмову —
Вона: «А, можливо, і ні...»

Таке то... І доки це буде?
Чи скоро цей зміниться стан?
А тут ще й попитують люди:
— Коли ж те весілля, Іван?!

А Клава заплутує далі...
Невже ж то ціна мені гроші!
...Буває, начищу медалі,
Погляну на себе — хороши!

Хвата і до праці таланту.
І сила, як кажуть, в цвіту.
Невже ж то не взяти сержанту
Любовну оту «висоту»?

Не раз — розчарований, в тузі,
Я думав: чому не поет?
... І от аж тепер, мої друзі,
Одруження в нас — не секрет.

Минулись сердечні тривоги.
Настав той омріяний час.
Приходьте у День Перемоги
В село, на весілля до нас!

Степан ОЛІЙНИК.

НІМЕЦЬКА ЗЕМЕЛЬНА КОНЦЕСІЯ НА УКРАЇНІ

(Фріц Шмуцке з сином)

Малюнок О. Козюренка

Фірма гние з 1941 року.

Воєнний огляд "перця" за 1941-45 рр.

НА НАШ КАРАВАЙ РОТА
НЕ РОЗЗВЛЯЯ

— Ось тобі, Гітлере, сало, ось тобі палиниця! («Перець» № 6, 1941 р.).

ПІД СТАЛІНГРАДОМ

Перець (до мінометників).
— Ану, хлопці, давайте і я разок бахну! («Перець» № 1, 1943 р.).
НАВИГАЦІЯ НА ДНІПРІ В РОЗПАЛІ

Рух регулюють українські партизани. («Перець» № 13, 1943 р.).

Гітлер. — Догорай, моя свічечко, догорю з тобою й я... («Перець» № 5, 1943 р.).

В МАЙСТЕРНІ ХОЛОДНОГО ШЕВЦЯ

Гітлер. — Коли цей чобіт остаточно розвалиться, з мене й штани стягнуть. («Перець» № 14, 1943 р.).

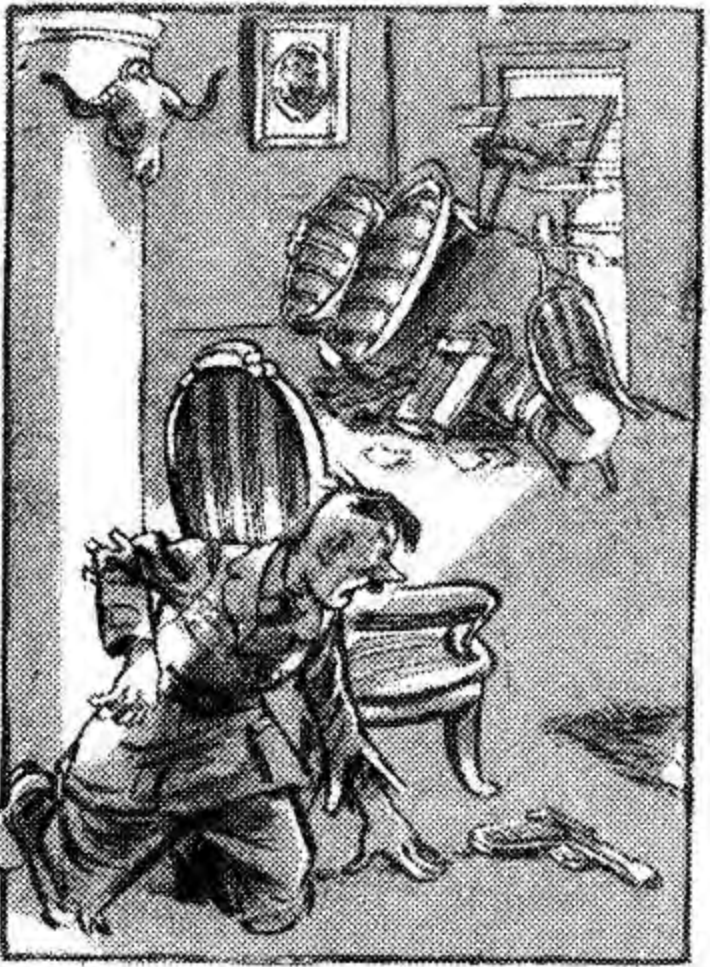
МИ 3-3-3 ДОНЬ-Б.БАСА («Перець» № 22, 1943 р.).

Малюнок С. Самуґа

Воєнний огляд "перця" за 1941-45 рр.

Гітлер. — Хто там?! Мене немає дома!.. («Перець» № 17-18, 1944 р.).

НОВЕ В МОНУМЕНТАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ

Пам'ятник Третій імперії в степах України. («Перець» № 22, 1944 р.).

ПОМЕРАНІЯ КАПУТ

— Я не потерплю Померанського котла! ...Ліквідувати негайно!..
— Мій фюрер, його вже ліквідували маршали Жуков і Рокоссовський. («Перець» № 3-4, 1945 р.).

УСЯ ТРЕТЯ ІМПЕРІЯ НА ВГОРОДІ В ЛІКЕРПІ («Перець» № 13, 1945 р.).

В БЕРЛІНІ (Травень 1945 р.)

Повний порядок. («Перець» № 7, 1945 р.).

НАДГРОБНА АРІЯ (У виконанні гаулейтера України Коха)

Що наше життя? — Гра! Сьогодні ти, а завтра я... («Перець» № 25, 1943 р.).

СЬОГОДНІ НА КОРДОНІ («Перець» № 7, 1944 р.).

У НІМЕЦЬКОМУ ШТАБІ

— Росіяни всюду наступають... Прямо руки опускаються.
— Навпаки, в більшості наших генералів руки підіймаються. («Перець» № 17-18, 1944 р.).

перець

У досить просторій колективній квартирі було сім веселих сонячних кімнат. Їх займали п'ять самотніх жінок, віку невідомого й старанно приховуваного, та два холостяки. Один із них був бухгалтер Кирило Гаврилович Чмих, віку хоч і відомого — за п'ятдесят, та вигляду — надто дикого й невідступного. Другий — навпаки, досить життєрадісний і молодий, років тридцяти п'яти не більш; за професією техник-прораб, або як сам завжди пояснював — «будівельний інженер». І звався він також досить весело: Іван Іванович Чижик.

Жив цей квартирний «колектив», не скажуть би, колективно: дехто в нім давно вже порвав зо всіма дипломатичні відносини, а дехто підтримував зв'язки лише з одним — з двома із своїх співмешканців. Правда, бурхливі шторми одгули вже тут і спостерігалися тільки підводні хвилі: то хтось непомітно відсуне набік з колективної плити чайник, то підмете сміття під чужу кімнату, то напакостить чимсь іншим. І звикли вже тут до такого стану, а при зустрічах у сумісній кухні удавали, що перед ними — зовсім порожнє місце. Тому здивовано низували плечима, коли Чижик зрідка з'являючись на кухню, починав до всіх весело щебетати, ніби справжній чижик на весні. Він уперто не зважав на квартирні чвари і продовжував розмовляти зо всіма. Все ж помічали, що особливо любив Іван Іванович провадити бесіди з Альбіною Філімонівною Рудь. Працювала вона естрадною співачкою і, хоч, може, не була значно молодшою за решту жінок цієї квартири, але мала завжди «підсвіжений» усякими спеціями, фарбами й приладами вигляд. Розмовляла ж, як дівчинка, ніжно й «музично», ніби виспівувала. За це її також «особливо любили» чотири інші жінки, обзиваючи «крашанкою», «кривлякою», «рудною бездарною» тощо.

І ось, одного вихідного дня, залишившись з співачкою біля плити наодинці, Чижик сказав:

— До першого Травня, Альбіночко, залишилося всього-навсього десять днів. І вгадайте, що мені спало на думку?

— А що-о? — проспівала Рудь, кокетно схитнувши на нього свої великі наліплені вії.

— Давайте спробуємо примирити весь наш квартирний колектив. Га?

— Що ви кажете?! — здивовано, немов би почула про якесь чудо, скрикнула співачка. — І для чого це вам здалося?..

— Взагалі хотілось би, щоб не було в нас чвар. І можна було б улаштувати першого Травня спільну вечірку.

— Ну, зна-аєте! Та я ж перша нізащо не сяду поруч з отою плітницею Лісовою чи з отою задирачкою Авророю Протасіївною. Ні, ні, ніза-ащо в світі! — закотила Альбіна Філімонівна свої очі під брови.

— Але почекайте но, вислухайте мене! — і Чижик почав щебетати, виспівувати, умовляти, давати доводи. І один із них зміякшив таки серце непримирної Рудь. Прораб сказав ніби між іншим, що на вечірці можна було б провести власними силами концерт, на якому, безперечно, належатиме співачці перше місце. І вона не витримала й погодилася умовити двох інших жінок, з якими в неї були ще не вкрай зіпсовані стосунки. Сам же Чижик взявся «обробити» Чмиха й Лісову та Аврору Протасіївну Фурсик.

І як це не дивно, за декілька днів по тому, ввечері, один по одному, з витягнутими й недовірливими обличчями, все ж зібралися цілим колективом у кухні. І тут то прораб остаточно переконав усіх.

— Та хто ж ми такі, товариші? Га? — заливався соловейком Чижик. — Хіба ж не сто відсоткові трудящі? Візьмімо акушерку Пистину Люстринівну Лісову, яка допомогла народитися сотням і сотням дівчат і хлопців — майбутнім полум'яним патріотам нашої прекрасної батьківщини. Або, скажімо, бібліотекарка Аврора Протасіївна Фурсик — чи то ж не вона допомогла десяткам тисяч читачів культурно звищитись? Це ж робила й робить завжди вчителька Надія Сидорівна Коваленко.

Перець (до М. Ю. Лермонтова). — Знайомтесь, Михайло Юр'евич, це — тричі Герой нашого часу Іван Микитович Кожедуб.

Теж і Уліта Василівна Делікатна, служачи в промтоварнім магазині, допомагає громадянам здобути крам, конче потрібний їм для прикриття, так би мовити, їхнього тіла від нескромних, так би мовити, поглядів — хе, хе! Я не говорю вже про нашу Альбіну Філімонівну, яка своїми співами зроджує в людях веселі й бадьорі настрої. А хто єсть такий Кирило Гаврилович Чмих? Він єсть головний бухгалтер, без якого жодна установа не продишає й жодного дня! Так як же отакі чудесні товариші можуть бути роз'єднаними в день свята об'єднання трудящих усього світу? Як — питаю я вас?..

— Та воно, звісно.. того, — якось ніби ствердно не то промовив, не то чмихнув лише Чмих.

— А й справді, чо-ому нам не примиритись ради такого дня? — проспівала Рудь.

І немов би греблю прорвало весняною повіддю — у всіх прояснилися обличчя й недовір'я сповало з них. Коли ж Чижик, не даючи прохалонуті новим настроєм, перевів розмову на конкретний ґрунт підготовки до святкової вечірки, всі активно взяли в цьому участь. І вирішено було, що кожний дасть те, що найзручніше буде дати йому на певну лише визначену нарівні для всіх суму.

Та ось майже наприкінці наради справа налетіла була на підводний риф. Ухвалено було, що кожний повинен також дати на вечірку по пів літра якогось вина.

— Вина?.. Та воно ж тільки вогкість розводить у шлунку, — рішуче заперечив Чмих. — Це дамська забавка. А я на це не згоден і все! — обвів він насупленим диким поглядом присутніх.

— Ну, й насмокуватись до нестями в жіночому товаристві теж ніби не годиться, — ядовито зауважила Лісова.

— Чия б мичала, а чия б мовчала, — буркнув бухгалтер. — Сама он, замкнувшись у кімнаті...

І наростаючий шквал готовий був зірвати

все, коли б той же Чижик його зразу не придавив.

— Та голуб'ята мої, ясно ж вирішено: по пів літра вина, а воно різне буває — і виноградне, і плодоягідне, і хлібне теж. Єсть і чистий спирт навіть. І ніхто ж не забороняє дати комусь навіть дві півлітровки спирту — хе, хе!

— О, це інша справа — хо, хо! — розсміявся Чмих, і в цьому сміхові розвіявся шквал.

Нарешті визначено було й програму концерту, на якому, звісно, перше місце відводилось Альбіні Філімонівні. Але виявилось, що й крім неї в колективі були певні таланти. Чижик міг зіграти на гітарі вальс «Дунайські хвилі» та «Червоноармійський марш» Вчителька Коваленко грала досить пристойно на піаніно. Навіть Чмих погодився виступити з своїми анекдотами — звісно не з серії так званих «дитячих», що їх жінкам не варто було слухати, а з серії — «дамських». Словом, пішло все, як на саночках з гори.

І що більше встрявали в підготовку до вечірки, то ніби міцніше споеднувався весь колектив у спільних клопотах, щоб якнайкраще влаштувати святкову товариську зустріч. І вечірка пройшла чудесно. Досить вдало відбувся й концерт, на якому гучні оплески викликала не тільки співачка Рудь, а й Чижик та Коваленко. Чмих, правда, не виступав, бо дійшов на кінець вечері до стану, коли міг би розповісти лише «дитячі» анекдоти. І він був запобігливо відведений у свою кімнату і вкладався спати тим же Чижиком.

Відбулися після концерту й жваві, аж до ранку, танці. Прораб танцював не тільки з Альбіною Філімонівною, а й зо всіма жінками по черзі, чим привів їх у повне захоплення собою. Словом, справжній мир настав у цьому колективі. Повертаючись уранці до своїх кімнат, співачка Рудь і акушерка Лісова йшли навіть під руку, попереджаючи одна одну, що ось «східець — так не оступіться тут, душечко!».

Отаке то чудо сталося тут Першого Травня.

Що день, то коротша в могилу їх путь...

РЕДКОЛЕГІЯ: Остап Вишня, С. Воскресенко, Ол. Громов, Юр. Дольд, М. Карпов (відп. редактор), П. Козлянюк, О. Козюренко, Л. Паламарчук. Видавництво ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Адреса редакції: Київ, Коцюбинського, 7. Телефон: 4-02-69, дод. 34. Прийом щодня від 2 до 6 год. Рукописи не повертаються. Передплатна ціна 2 крб. на місяць.

Журнал «Перець» № 9 (на укр. мові). Підписано до друку 13/V—1946 р. Стат. формат 72x105 см. 1 друк. арк. Кількість знаків в 1 друк. арк. 78.000.